

מסורת הש"ס

אלו הן הלוקין פרק שלישי מכות

כא.

עין משפט נר מצוה

א [מיי] פ"ב מהל' ע"ז
הל' י' ע"ש פ"ב י"ד ס"י קפ
ספ"ק ה']
צב ב מיי פ"ב מהלכות
פ"א הלכה י' ספג
לאון ע"ז ע"ש פ"ב י"ד ס"י
קפ ס"א:
צב ג ע"ש פ"ב ס"ג:
ק ד מיי פ"ב מהלכות
מדות הלכה י' ספג
לאון רכ:
קא ה מיי שם הל' עז
ופ"ב מהל' אצל הל'
ד ספג שם ופ"ב רלד:
קב ו מיי פ"ה מהל'
מדות הלכה י' ספג
לאון רכ:
קג ז מיי פ"ה מהלכות
נללס הל' ז ספג
לאון רכפ:

מוסף רש"י

במלקט. פלייט"א של
מחלוקת מכות שמחלוקת
בס את חק הספיק.
הרמב"ם פלייט"א של
ע"ש מדין (קדושין)
ה' תלמוד לומר לא
יגלוהו. האומר ככה
ואין דין גילוח כן (שם).
שפור שפחות וגומות.
אלו שלם כלותו רכ מלכו
אמר ולא רכ מלכו. מפני
שמחלוקת דומין זה לזה
ושם שמחלוקת מועטה של
זה בשל זה ומתו כסם סימן
לסדר השמות (ביצה)
(כח). רב פפא אמר.
אסימנא דרב מלכו פליג.
דקאמר שפחות רכ מלכו
ליה. דכל ממתי' ומתניתא
הדא רכ מלכו פרשניו.
אבל שמעתיא דאמר רב
מלכו מודיעא לך (כתובות)
מתניתין ומתניתא.
הק דאמריא אפירושא
דמתניתין וברייתא.
רב מלכו. שמעתיא.
דאמריא שמעתיא בלפי
נפשיה ולא אפירושא
דמתניתין. רכ מלכו (ע"ז)
(כס). ורב פפא מחליף
שפחות לרב מלכו ואמר
מקלה לרב מלכו (נדה)
(ב). ורסמנא. שלם
מחליף בגירסא. מתניתא
מלכותא. לגבי שמעתיא
היא מתניתא מלכותא.
היא מינה מתניתין חיובתא
לשמעתיא. וסימנא מלכו
לשון נקבה. אצל מלכו
לשון זכר (כתובות סא).
אבא בינייהו שפחות.
דמתניתין היא ומשית ליה
רב מלכו לאו דידים
היא. דכל מתניתין ומתניתא
לדית זהו רכ מלכו אמר
פירושא. אבל שמעתיא
דאמריא רכ מלכו כגון
שפור וגומות דידים ניסו
(ביצה כח).

קסבר רבי יוסי שריטה וגדיה אחת היא. דמרייהו זין ציד זין בכלי וכמיז בגדיה למת [דכריס ד] לא תמגודו ולא תשימו קרסה וגו': המשרט בכלי חייב. הא ודאי פשיטא לכולי עולמא דעיקר גדיה משמע בכלי ועיקר שריטה משמע ציד וקאמר שמואל המשרט בכלי על המת חייב ולא קאמר המגדל בכלי לאשמועינן דשם שריטה שייך בכלי והעושה חצורה בעלמו בכלי על המת חייב שני לאון משום משרט ומשום מגדל דגדיה ושריטה אחת היא דמרייהו זין ציד זין בכלי: מיסינן גדיה ושריטה אחת היא. כלומר זין שריטה זין גדיה ענין חצורה הם ושיניהם על מת אלא שריטה ציד גדיה בכלי וקאסיא לשמואל דאמר מרייהו זין ציד זין בכלי דמקאמר המשרט בכלי ולא קאמר המגדל בכלי מכלל דשריטה שייכא בכלי כגדיה: על המת זין ציד זין בכלי חייב. דשריטה וגדיה כתיב דמרייהו אסריניהו רחמנא: על עבודה כוכבים. דיש עבודה כוכבים שעוזין אותה צד עושין צבאס חצורות ופלעות: זין חייב. דדך עבודה כוכב עבודה כוכב עבודה כוכבים שאין עבודתה כן חייב דעבודה גמורה היא ציד: והא איפכא כתיב. דבכלי דך עבודה הוא לעבודה כוכבים דכתיב ויתגודו כמשפטם בחרבות וברמחים אלא אימא ביד פטור בכלי חייב: וחייב על הראש: מחוי רב ששת בין פירקי (א) רישא: ועל הזקן שתיים מכאן ושתיים מכאן ואחת מלמטה: מחוי רב ששת בין פירקי (א) דיקנא: רבי אליעזר אומר אם גטלן וכו': קסבר חד לאו הוא: ואינו חייב עד שיטלנו בתער: ת"ר² ופאת זקנם לא יגלחו (א) יכול אפי' גלחו במספרים יהא חייב ת"ל³ לא תשחית אי לא תשחית יכול אם לקטו במלקט ורהיטני יהא חייב תלמוד לומר לא יגלחו הא כיצד גילוח שיש בו השחתה הוי אומר זה תער: רבי אליעזר אומר אפילו לקטו במלקט ורהיטני (יהא) חייב: מה נפשך אי גמיר גזירה שוה ליבעי תער אי לא גמיר ג"ש מספרים נמי (א) [לא] לעולם גמיר ג"ש וקסבר הני נמי גילוח עבדי: ברתני⁴ הכותב כותבת קעקע יכתב ולא קעקע קעקע ולא כתב אינו חייב עד שיכתוב ויקעקע⁵ בידו ובכחול ובכל דבר שהוא רושם ר"ש בן יהודה משום ר' שמעון אומר אינו חייב עד שיכתוב שם (א) את השם שנאמר⁶ וכתובת קעקע לא תתנו בכם אני ה' גמ' אומר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי עד דיכתוב (א) אני ה' ממש אומר ליה לא כדתני בר קפרא אינו חייב עד שיכתוב שם עבודה כוכבים שנאמר וכתובת קעקע לא תתנו בכם אני ה' אני ה' ולא אחר: אומר רב מלכיא אומר רב אדא בר אבהו אסור לו לאדם שיתן אפר מקלה על גבי מכתו מפני שנראית ככתובת קעקע (א) אומר ר' (א) דרחמן בריה דרב איקא שפור שפחות וגומות רב מלכו בלורית אפר מקלה וגבינה רב מלכיא רב פפא אפר מתניתין ומתניתא איכא ביינייהו שפחות שמעתיא רב מלכו וסימנא מתניתא מלכותא מאי בינייהו איכא ביינייהו שפחות רב ביבי בר אבבי קפיד אפי' אריבדא דכוסילתא רב אשי אומר רב מלכו שיש שם מכה מכתו (א) מוכיח עליו: ברתני⁷ דניור שהיה (א) שותה יין כל היום אין חייב אלא אחת אמרו לו אל תשתה אל תשתה והוא שותה חייב על כל אחת ואחת יהיה מטמא למתים כל היום אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תטמא אל תטמא והוא מטמא חייב על כל אחת ואחת יהיה מגלח כל היום אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תגלח אל תגלח והוא מגלח כל היום חייב על כל אחת ואחת יהיה לבוש בכלאים כל היום אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תלבש אל תלבש והוא פושט ולובש חייב על כל אחת ואחת

קסבר רבי יוסי שריטה וגדיה אחת היא. דמרייהו זין ציד זין בכלי וכמיז בגדיה למת [דכריס ד] לא תמגודו ולא תשימו קרסה וגו': המשרט בכלי חייב. הא ודאי פשיטא לכולי עולמא דעיקר גדיה משמע בכלי ועיקר שריטה משמע ציד וקאמר שמואל המשרט בכלי על המת חייב ולא קאמר המגדל בכלי לאשמועינן דשם שריטה שייך בכלי והעושה חצורה בעלמו בכלי על המת חייב שני לאון משום משרט ומשום מגדל דגדיה ושריטה אחת היא דמרייהו זין ציד זין בכלי: מיסינן גדיה ושריטה אחת היא. כלומר זין שריטה זין גדיה ענין חצורה הם ושיניהם על מת אלא שריטה ציד גדיה בכלי וקאסיא לשמואל דאמר מרייהו זין ציד זין בכלי דמקאמר המשרט בכלי ולא קאמר המגדל בכלי מכלל דשריטה שייכא בכלי כגדיה: על המת זין ציד זין בכלי חייב. דשריטה וגדיה כתיב דמרייהו אסריניהו רחמנא: על עבודה כוכבים. דיש עבודה כוכבים שעוזין אותה צד עושין צבאס חצורות ופלעות: זין חייב. דדך עבודה כוכב עבודה כוכב עבודה כוכבים שאין עבודתה כן חייב דעבודה גמורה היא ציד: והא איפכא כתיב. דבכלי דך עבודה הוא לעבודה כוכבים דכתיב ויתגודו כמשפטם בחרבות וברמחים אלא אימא ביד פטור בכלי חייב: וחייב על הראש: מחוי רב ששת בין פירקי (א) רישא: ועל הזקן שתיים מכאן ושתיים מכאן ואחת מלמטה: מחוי רב ששת בין פירקי (א) דיקנא: רבי אליעזר אומר אם גטלן וכו': קסבר חד לאו הוא: ואינו חייב עד שיטלנו בתער: ת"ר² ופאת זקנם לא יגלחו (א) יכול אפי' גלחו במספרים יהא חייב ת"ל³ לא תשחית אי לא תשחית יכול אם לקטו במלקט ורהיטני יהא חייב תלמוד לומר לא יגלחו הא כיצד גילוח שיש בו השחתה הוי אומר זה תער: רבי אליעזר אומר אפילו לקטו במלקט ורהיטני (יהא) חייב: מה נפשך אי גמיר גזירה שוה ליבעי תער אי לא גמיר ג"ש מספרים נמי (א) [לא] לעולם גמיר ג"ש וקסבר הני נמי גילוח עבדי: ברתני⁴ הכותב כותבת קעקע יכתב ולא קעקע קעקע ולא כתב אינו חייב עד שיכתוב ויקעקע⁵ בידו ובכחול ובכל דבר שהוא רושם ר"ש בן יהודה משום ר' שמעון אומר אינו חייב עד שיכתוב שם (א) את השם שנאמר⁶ וכתובת קעקע לא תתנו בכם אני ה' גמ' אומר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי עד דיכתוב (א) אני ה' ממש אומר ליה לא כדתני בר קפרא אינו חייב עד שיכתוב שם עבודה כוכבים שנאמר וכתובת קעקע לא תתנו בכם אני ה' אני ה' ולא אחר: אומר רב מלכיא אומר רב אדא בר אבהו אסור לו לאדם שיתן אפר מקלה על גבי מכתו מפני שנראית ככתובת קעקע (א) אומר ר' (א) דרחמן בריה דרב איקא שפור שפחות וגומות רב מלכו בלורית אפר מקלה וגבינה רב מלכיא רב פפא אפר מתניתין ומתניתא איכא ביינייהו שפחות שמעתיא רב מלכו וסימנא מתניתא מלכותא מאי בינייהו איכא ביינייהו שפחות רב ביבי בר אבבי קפיד אפי' אריבדא דכוסילתא רב אשי אומר רב מלכו שיש שם מכה מכתו (א) מוכיח עליו: ברתני⁷ דניור שהיה (א) שותה יין כל היום אין חייב אלא אחת אמרו לו אל תשתה אל תשתה והוא שותה חייב על כל אחת ואחת יהיה מטמא למתים כל היום אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תטמא אל תטמא והוא מטמא חייב על כל אחת ואחת יהיה מגלח כל היום אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תגלח אל תגלח והוא מגלח כל היום חייב על כל אחת ואחת יהיה לבוש בכלאים כל היום אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תלבש אל תלבש והוא פושט ולובש חייב על כל אחת ואחת

קסבר רבי יוסי שריטה וגדיה אחת היא. דמרייהו זין ציד זין בכלי וכמיז בגדיה למת [דכריס ד] לא תמגודו ולא תשימו קרסה וגו': המשרט בכלי חייב. הא ודאי פשיטא לכולי עולמא דעיקר גדיה משמע בכלי ועיקר שריטה משמע ציד וקאמר שמואל המשרט בכלי על המת חייב ולא קאמר המגדל בכלי לאשמועינן דשם שריטה שייך בכלי והעושה חצורה בעלמו בכלי על המת חייב שני לאון משום משרט ומשום מגדל דגדיה ושריטה אחת היא דמרייהו זין ציד זין בכלי: מיסינן גדיה ושריטה אחת היא. כלומר זין שריטה זין גדיה ענין חצורה הם ושיניהם על מת אלא שריטה ציד גדיה בכלי וקאסיא לשמואל דאמר מרייהו זין ציד זין בכלי דמקאמר המשרט בכלי ולא קאמר המגדל בכלי מכלל דשריטה שייכא בכלי כגדיה: על המת זין ציד זין בכלי חייב. דשריטה וגדיה כתיב דמרייהו אסריניהו רחמנא: על עבודה כוכבים. דיש עבודה כוכבים שעוזין אותה צד עושין צבאס חצורות ופלעות: זין חייב. דדך עבודה כוכב עבודה כוכב עבודה כוכבים שאין עבודתה כן חייב דעבודה גמורה היא ציד: והא איפכא כתיב. דבכלי דך עבודה הוא לעבודה כוכבים דכתיב ויתגודו כמשפטם בחרבות וברמחים אלא אימא ביד פטור בכלי חייב: וחייב על הראש: מחוי רב ששת בין פירקי (א) רישא: ועל הזקן שתיים מכאן ושתיים מכאן ואחת מלמטה: מחוי רב ששת בין פירקי (א) דיקנא: רבי אליעזר אומר אם גטלן וכו': קסבר חד לאו הוא: ואינו חייב עד שיטלנו בתער: ת"ר² ופאת זקנם לא יגלחו (א) יכול אפי' גלחו במספרים יהא חייב ת"ל³ לא תשחית אי לא תשחית יכול אם לקטו במלקט ורהיטני יהא חייב תלמוד לומר לא יגלחו הא כיצד גילוח שיש בו השחתה הוי אומר זה תער: רבי אליעזר אומר אפילו לקטו במלקט ורהיטני (יהא) חייב: מה נפשך אי גמיר גזירה שוה ליבעי תער אי לא גמיר ג"ש מספרים נמי (א) [לא] לעולם גמיר ג"ש וקסבר הני נמי גילוח עבדי: ברתני⁴ הכותב כותבת קעקע יכתב ולא קעקע קעקע ולא כתב אינו חייב עד שיכתוב ויקעקע⁵ בידו ובכחול ובכל דבר שהוא רושם ר"ש בן יהודה משום ר' שמעון אומר אינו חייב עד שיכתוב שם (א) את השם שנאמר⁶ וכתובת קעקע לא תתנו בכם אני ה' גמ' אומר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי עד דיכתוב (א) אני ה' ממש אומר ליה לא כדתני בר קפרא אינו חייב עד שיכתוב שם עבודה כוכבים שנאמר וכתובת קעקע לא תתנו בכם אני ה' אני ה' ולא אחר: אומר רב מלכיא אומר רב אדא בר אבהו אסור לו לאדם שיתן אפר מקלה על גבי מכתו מפני שנראית ככתובת קעקע (א) אומר ר' (א) דרחמן בריה דרב איקא שפור שפחות וגומות רב מלכו בלורית אפר מקלה וגבינה רב מלכיא רב פפא אפר מתניתין ומתניתא איכא ביינייהו שפחות שמעתיא רב מלכו וסימנא מתניתא מלכותא מאי בינייהו איכא ביינייהו שפחות רב ביבי בר אבבי קפיד אפי' אריבדא דכוסילתא רב אשי אומר רב מלכו שיש שם מכה מכתו (א) מוכיח עליו: ברתני⁷ דניור שהיה (א) שותה יין כל היום אין חייב אלא אחת אמרו לו אל תשתה אל תשתה והוא שותה חייב על כל אחת ואחת יהיה מטמא למתים כל היום אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תטמא אל תטמא והוא מטמא חייב על כל אחת ואחת יהיה מגלח כל היום אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תגלח אל תגלח והוא מגלח כל היום חייב על כל אחת ואחת יהיה לבוש בכלאים כל היום אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תלבש אל תלבש והוא פושט ולובש חייב על כל אחת ואחת

תורה אור השלם

1. ויקראו בקול גדול ויתגודו כמשפטם בחרבות וברמחים עד שיקרעו דם עליהם: מלכים א' ח' כח
2. לא יקדשו קרחה בראשם ופאת זקנם לא יגלחו ובבשרם לא ישרטו שרשית: ויקרא א' ח' כח
3. לא תקצר פאת ראשכם ולא תשחית את פאת זקנך: ויקרא יט כו
4. ושרט קנפם לא תתנו בבשרכם וכתובת קעקע לא תתנו בכם אני ה': ויקרא יט כח

הגהות הב"ח

(א) גמ' זין פירקי דרישא: (ב) שם זין פירקי דריקנא: (ג) שם זיהה דריכא לרב אשי עד דכיתוב. כ"ז פ"ה היה שאלו חס כן הוא פ"ה המשה: (ד) שם אמר רב חיינא זיהה דרב אשי שפור: (ה) שם מכתו מוכחת עליו: (ו) רש"י ד"ה שפור דפירק אין דין אומר שמואל שפור עליו וכו' ח"ר אלה בר אבהו הלכה כר"א: (ז) ד"ה גומות שמעתיא ח"ר אבהו דא סימן לענין מילוח אמר ר' מלכו אמר ר' אלה בר אבהו אמר ר' אלה בר אבהו שש שמי שערות גדולה היא ואינה מתנחת דלון גומא ח"ר אלה בר אבהו דא שער ושער הקיד: (ט) ד"ה גזירות וכו' ח"ר אלה בר אבהו שלש: (י) ד"ה אפר וכו' שמעתיא כ"ל וזאת ו' מתקן: (יא) ד"ה גבינה וכו' אמר ר' אלה בר אבהו מפני: (ב) ד"ה מתניתא מלכותא וכו' שפחות ואפר מקלה דממעט: (ג) תוס' ד"ה על וכו' חייב מיתה ד"ה שלא כדכרס וקל:

לעזי רש"י

יבט"ר [וינטור]. א.
(מקום) חיבור.
פוינטור"ר
[פוינטור"ר]. לעקח
קצירות (לשם חרובה)
קעקע.
פלייט"א [פלייט"א].
אימול (להקות דם).